

Južný Sudán potrebuje kvalitné technológie

NORBERT DEMMELBAUER (54) je elektrotechnickým inžinierom a už tridsať rokov pracuje v rozvojových projektoch. Sedem rokov strávil v Nikaragve ako učiteľ na odbornej škole Inštitútu školských bratov. V súčasnosti pracuje pre rakúsku organizáciu MIVA/BBM a zameriava sa na krajiny východnej Afriky – Ugandu, Južný Sudán, Keňu. S manželkou Tinou sa spoznali v Nikaragve. Majú štyri deti a dve vnučky.

Máte veľa životných skúseností z rozvojových krajín v Afrike i Latinskej Amerike. Ľudia v týchto krajinách často trpia rôznymi chorobami. Myslite si, že jedným z dôvodov, prečo to tak je, môže byť „choré“ životné prostredie? Vytvára podľa vás nezdravé prostredie chorých ľudí?

Áno, úplne s tým súhlasím. Pre znečistené vodné zdroje a veľmi biedne spracovanie odpadu nemá väčšina ľudí prístup k čistej pitnej vode a ani k hygienickým zariadeniam. Čisté životné prostredie a využívanie prírodných zdrojov z blízkeho okolia je pre zdravie ľudí najlepšie. Počas posledných rokov podporili mnohé medzinárodné organizácie práve projekty základnej zdravotnej starostlivosti – zlepšenie prístupu k pitnej vode, zabezpečenie kanalizácie, hygienické zariadenia pre komunity a inštitúcie. Dosah takýchto projektov je veľmi vysoký.

Myslite si, že je správne zavádzať v rozvojových projektoch vyspelé technológie?

Úroveň technológie musí zodpovedať konkrétne- mu projektu – to je to najdôležitejšie. Technológiu musíme správne odhadnúť už pri príprave daného programu či rozvojového projektu. Spravidla by mala byť čo najjednoduchšia, aby ju miestni ľudia vedeli udržiavať a aby bola pre nich skutočným prínosom. Veľmi dôležité je aplikovať čo najvhodnejšiu technológiu spolu s tými, ktorí ju budú využívať, zhodnotiť ich situáciu a prostredie. Vhodnosť neznamená použiť zastaranú technológiu. Podľa mojich skúseností je kvalita technického vybavenia v rozvojových projektoch jednou z najdôležitejších otázok. „Kúpiť niečo veľmi lacné vychádza po určitom čase veľ-

„Technológiu musíme správne odhadnúť už pri príprave daného programu či rozvojového projektu. Spravidla by mala byť čo najjednoduchšia, aby ju miestni ľudia vedeli udržiavať a aby bola pre nich skutočným prínosom.“

Norbert predstavuje projektovým partnerom riacu jednotku fotovoltaického systému.

mi draho,“ hovoria s obľubou moji ugandskí priatelia.

Norbert v rozhovore s lokálnym partnerom v nemocnici v Marialou.

Prečo je dobré podporovať udržateľné a ekologicky šetrné projekty?

Uvediem niekoľko príkladov. Presadzujeme suché toalety pre rodiny aj inštitúcie. V Ugande, Keni či Sudáne, kde nie je dostatok vody ani na pitie, nemôžeme umiestniť splachovacie záchody, aké používame v Európe. Suché kompostovacie záchody umožňujú využiť rozložený odpad ako hnojivo na rastliny, pričom sa zachová čistá podzemná voda. Pre komunity je tento typ ekologických toaliet naozaj veľkou výhodou.

Väčšina ľudí na našej planéte je bez elektriny. Každodenne sa namáhajú používaním alternatív elektrického osvetlenia. Vo východnej Afrike sú najbežnejším osvetlením olejové alebo petrolejové lampy. V takejto situácii sú domáce solárne systémy na osvetlenie a možno aj malé rádio pre ľudí ideálnym riešením. Nemajú nijaké prevádzkové náklady a poskytujú vynikajúcu žiarivosť. Z projektov majú úžitok aj deti, lebo práve ony potrebujú svetlo na písanie domácich úloh.

Plytké čerpadie studne sú zas lacným vodným zdrojom pre malé dediny. Čerpadlá vedľa ľahko opraviť i členovia komunity, náhradné diely sú veľmi lacné a dostupné v blízkosti obchodných centier. Pokročilú technológiu predstavujú solárne vodné čerpadlá. Využívajú ju mnohé inštitúcie ako školy, nemocnice či farnosť. Ak je spotreba vody vysoká, nemožno používať ručné čerpadlá, ale čerpadlá poháňané solárnou energiou. Nezávisle od iných zdrojov energie dokážu totiž vytiahnuť vodu z výše 200-metrovej hĺbky s objemom 50-tisíc litrov denne. Na miestach, kde nie je k dispozícii podzemná voda alebo kde je vysoko znečistená, budujeme systémy na zbieranie a uskladnenie dažďovej vody. Celkovým cieľom je vždy zdravie a lepší život ľudí.

Aký je váš odkaz pre koledníkov Dobrej noviny?

Veľká vďaka všetkým vám, ktorí aktívne podporujete Dobrú novinu. Robíte úžasnú prácu a čokoľvek robíte, je to priama pomoc ľuďom v Afrike. Vďaka vám môžu mnohé deti chodiť do školy alebo piť čistú vodu. Ako chlapec som bol tiež koledníkom a všetky moje štyri deti si takisto vyskúšali koledovanie. Pamätám si, ako sme sa pri tom bavili a ako sa mnohí ľudia tešili z našej návštevy. Ako dospelý sprevádzam koledníkov v ich aktivitách už mnoho rokov.

STALO SA

Rozvojový seminár MÁME IBA JEDNU PLANÉTU

Tridsaťštyri priaznivcov Dobrej noviny a podporovateľov rozvojovej spolupráce sa stretlo v dňoch 24. – 26. septembra 2010 na víkendovom rozvojovom seminári v Zázrivej na Orave. Účastníkov čakal bohatý program, v ktorom nechýbali prezentácie, workshopy, rozhovory o živote v Afrike či ochutnávka kávy zo spravodlivého obchodu.

Špeciálnymi hosťami seminára boli Jean Plancheová z Francúzska a Norbert Demmelbauer z Rakúska. Jean pracuje pre strešnú organizáciu rozvojových organizácií CRID. Účastníkom priblížila problematiku prírodných zdrojov a ich manažmentu pre rozvoj všetkých. Norbert predstavil najnovšie alternatívne technológie, ktoré aj s podporou Dobrej noviny pomáha zavádzať v rozličných projektoch. Počas workshopov si účastníci mohli vyskúšať zapojenie solárneho panelu, vypočuť si svedectvá o živote v Keni, zamyslieť sa nad otázkou spravodlivého obchodu a tiež sa dozvedieť viac o práci s utečencami na Slovensku.

Seminár bol organizovaný v rámci projektu Manažment prírodných zdrojov pre rozvoj všetkých, ktorý bol finančne podporený z Európskej únie a SlovakAid.

Norbert predstavuje a spolu s účastníkmi zapája fotovoltaický systém na rozvojovom seminári Dobrej noviny.

● JÁN GREŇČÍK

PROGRAMOVÝ KOORDINÁTOR DOBREJ NOVINY

Snímky: Marián Čaučík, autor